

Čís. 8213.

Matce nepřisluší v případě § 142 obč. zák. přednostní právo na děti. Pokud jest ponechati děti matce vzhledem na otcovy osobní poměry.

(Rozh. ze dne 11. srpna 1928, R I 409/28.)

Opatrovnický soud ponechal manželské děti ve výchově a výživě matky. Rekursní soud napadené usnesení potvrdil.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Podle § 142 obč. zák. má opatrovnický soud při rozvodu nebo rozluce rodičů, nestala-li se v tom směru dohoda mezi rodiči, ustanoviti, zda všechny nebo které děti mají býti svěřeny ve výchovu otce nebo matky. Při tom má soud zřetel vzíti na zvláštní poměry případu, na zájmy dětí, na povolání, osobní poměry a vlastnosti manželů a na příčiny rozvodu neb rozluky. Při tom nečiní zákon rozdíl mezi rodiči, nedává přednost ani otci ani matce, z čehož vidno, že při stejných podmínkách na obou stranách může soud každému z rodičů přiznati některé dítě. Klade-li rekursní soud váhu na ustanovení § 141 druhá věta obč. zák., podle něhož náleží matce, by ošetřovala dítě a střežila jeho zdraví, a vyvozuje-li z tohoto ustanovení právo matky, by za stejných podmínek na obou stranách dítě bylo svěřeno matce, dlužno na druhé straně pokázati na ustanovení § 147 obč. zák., podle něhož otci přináleží nad dětmi moc otcovská, podle kteréž mu přísluší právo řídití jejich vychování (§ 148 obč. zák.), správa jejich jmění (§ 149 obč. zák.) a spolupůsobení při podstupování závazku dětmi (§ 152 obč. zák.). Otec má právo i povinnost nezletilé děti před úřady a soudy zastupovati. Nepřisluší tudíž matce před otcem nijaké přednostní právo na děti, jak se rekursní soud z ustanovení § 141 obč. zák. snaží dovoditi. Nicméně dlužno schváliti rozhodnutí nižších soudů, podle nichž děti dlužno v tomto případě ponechati ve výživě a výchově matčině, ano jest zjištěno, že otec nemá vlastní domácnosti a svým povoláním jest nutkán dlíti často na obchodních cestách a tudíž neskýtá záruku, že by mohl na výchovu dětí dohlížeti tou měrou jako jejich matka, která trvale v jednom místě bydlí, o ně pečuje a, poněvadž má k ruce svoji matku K-ovou, jest způsobilou s její pomocí o ně spíše se starati a pečovati než otec, a i v ohledu náboženském, jsouc téhož náboženského vyznání jako děti, i o jejich mravní a náboženskou výchovu lépe starati se může než otec, kterýž jako přísný adventista uplatniti hledí názory náboženské, které neodpovídají předpisům římsko katolické církve, v nichž dosud jsou děti vychovávány. Pokud zejména zabraňoval dceři navštěvovati školu o sobotním dnu bez úředního svolení, ač to školské zákony nařizují nevyjíma-

jice při tom jinověrce z povinné školní návštěvy, porušil tím veřejný pořádek ve smyslu §§ 122 a 123 ústavní listiny a dlužno proto i v tom směru souhlasiti s názorem rekursního soudu. Ponechání dítek matce jest tím, co již uvedeno, dostatečně odůvodněno a netřeba proto zabývat se dalšími vývody dovolacího rekursu.

Čís. 8214.

Pro určení hodnoty předmětu sporu o výpověď z nájmu nerozhoduje hodnota nájemného za navrženou výpovědní lhůtu, nýbrž ocenění žalobcovo podle § 56, druhý odstavec, j. n. I ve věcech nepatrných platí pro určení hodnoty sporu předpisy §§ 54—59 j. n. Odvolací soud není oprávněn určovati sám hodnotu sporu a prohlásiti za nepatrnou spornou věc, již žalobce v žalobě ocenil nad 300 Kč.

(Rozh. ze dne 11. srpna 1928, R I 553/28.)

Z rozsudku, jímž byla prohlášena výpověď z bytu daná žalobcem žalovanému za bezúčinnou, odvolal se žalobce z důvodu nesprávného posouzení věci, neuplatňuje žádných zmatečností. **O d v o l a c í s o u d** odvolání odmítl. **D ů v o d y:** Ve sporu tomto jde o hodnotu předmětu, spadající pod mez, stanovenou pro řízení ve věcech nepatrných. Žalobce ocenil sice předmět sporu na 1.000 Kč, samovolné toto ocenění nemůže však míti vliv na skutečnou hodnotu sporu, neboť bylo by to obcházením zákona, jenž v § 448 c. ř. s. má donucující ustanovení, jež ani dohodou stran nemůže býti změněno. Výpověď z bytu, o jaký tu jde, dává se v žalobě samé tak, že od doručení výpovědi měl žalovaný za půl roku byt vykliditi. Podání výpovědi k soudu již v terminu dřívějším stalo se patrně z opatrnosti, neboť mohla býti ještě dodržena výpovědní lhůta čtvrtletní (§ 3 nařízení ze dne 26. června 1924, čís. 172 sb. z. a n.). Roční nájemné činí podle udání žaloby 200 Kč a jde tudíž podle § 58 druhý odstavec j. n. o spornou dobu čtvrtletní s činží 50 Kč, v nejlepším pro žalobce případě o dobu půlletní s činží 100 Kč. Hodnota sporu tohoto je tudíž nejvýše 100 Kč a jde proto o spor ve věci nepatrné podle § 448 c. ř. s. Z rozsudků v takovýchto věcech lze se však odvolati podle § 501 c. ř. s. jen z důvodů zmatečnosti v § 477 čís. 1 až 7 c. ř. s. vytčených. Nesejde na tom, že ve skutečnosti v první stolici nebylo řízení podle § 448 c. ř. s. zavedeno, rozhodným jest skutečný předmět sporu.

N e j v y š š í s o u d zrušil napadené usnesení a uložil odvolacímu soudu, by vyřídil odvolání bez ohledu na důvod, z něhož je odmítl.

D ů v o d y:

Odvolací soud nebyl oprávněn, by určil sám hodnotu sporu, a prohlásil podle svého odhadu hodnoty té spor za věc nepatrnou. Podle § 448 c. ř. s. platí zvláštní ustanovení pro řízení ve věcech nepatrných ve sporech, kde peněžitá částka v žalobě žádaná nebo hodnota před-